

MARKVEIEN KULTURBARNEHAGE

ÅRSPLAN 2023 - 2024

Om barnehagens arbeidsmåter og verdier. Se planer og satsingsområder for dette barnehageåret. Få oversikt over viktige datoer.

VÅR VISJON

ET GODT STED Å VÆRE, LEKE OG LÆRE

Vårt mål er å bidra til trygge og glade barn, gjennom lek og læring, anerkjennelse og respekt. Vi ønsker å bidra til barns livsmestring, sørge for et godt fellesskap, samhold og tverrfaglig samhandling

Kompetente medarbeidere som er nærværende og engasjerte, varme og tydelige. Et godt og nært samarbeid med hjemmet.

Adresse: Markveien 7 c
4876 Grimstad
Tlf. 37296262

INNHold	sidetall
Presentasjon Markveien kulturbarnehage	2
Et godt sted å være, leke og lære. Retten til et trygt og godt barnehagemiljø	3
Hva øver vi på i barnehagen	4
Bærekraft	5
Felles prosjekter i barnehagen	6 - 7
Måltider	8
Avdeling Revebjella	9
Førskolegruppa	10 - 11
Avdeling Blåsprett	12
Avdeling Smørblomst og Småsmelle	13 - 15
Språkgrupper	15 - 16
Fester og tradisjoner	18 - 19
Viktige datoer, datoplan	20 - 21
Tilvenning og oppstart i barnehagen	21
Foreldresamarbeid og foreldresamtaler	22 - 23
Praktisk informasjon	24 - 26

VELKOMMEN TIL MARKVEIEN KULTURBARNEHAGE

Markveien kulturbarnehage er et nytt og moderne bygg som ble tatt i bruk høsten 2019. Barnehagen har romslige og flotte lokaler. Uteområdet er stort og godt med nye lekeapparater, naturlig vegetasjon og terreng. Her er nærhet til alt! Grønne lunger, sentrum, kulturskole, lekeplasser og parker.

Markveien kulturbarnehagen har en særlig vektlegging av de estetiske fagene som forming, dramalek og sang. Barnehagen er medlem i Barnas Musikkteater og får flere besøk i løpet av året. Som sentrumsbarnehage har vi tilgang til å delta i arrangementer i byen som for eksempel sang- og fortellerstund på Grimstad bibliotek, barnebokfestival og arrangementer på kulturhuset. Vi er aktive i nærmiljøet.

I Markveien kulturbarnehage vil vi tilby et godt leke- og læringsmiljø. Vi tilrettelegger for at barn utvikler vennskap og har som målsetting å forebygge utestenging, mobbing og diskriminering.

Samlet innvendig leke og oppholdsareal er 1420 kvm

Utvendig lekeareal er 2500 kvm

Markveien kulturbarnehage har fire avdelinger:

To småbarnsavdelinger og to avdelinger for barn fra tre til seks år.

Småsmelle og Smørblomst: 0 – 3 år

Blåsprett og Revebjelle: 3 – 6 år

Åpningstid: kl.7:15 – 16:30

Tlf. styrer: 372 96 262

Smørblomst: 902 35 902

Revebjelle: 907 60 745

Småsmelle: 902 11 840

Blåsprett: 907 11 735

Et godt sted å være - leke og lære

Retten til et trygt og godt barnehagemiljø

I 2021 ble det vedtatt en lov som sier at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø, og at de som jobber i barnehage har plikt til å sørge for at barna har et trygt og godt barnehagemiljø.

Denne bestemmelsen har modnet og virket ute i barnehagene en stund. Barn har ulik sårbarhet og det er utrolig ulikt fra barn til barn hva som oppleves som en krenkelse. Et barn kan oppleve noe som en krenkelse, mens et annet barn kan ha en annerledes opplevelse av det samme. Så hvor går grensene for hva som er krenkelser og ikke? Barnehageansatte jobber i dette spenningsfeltet, «hva er greit for deg, og hva er greit for deg». Vi må hele tiden ha et våkent blikk og bruke vårt pedagogiske skjønn.

Nulltoleranser for krenkelser er fint å ha som utgangspunkt, men det er vanskelig å unngå at det aldri skjer. Barn er nye i verden og i sosiale sammenhenger. De skal kunne prøve seg fram litt, prøve hva som blir reaksjonen hos andre «hvis jeg gjør sånn». Barn er ikke gode til å sette ord på, eller uttrykke at de opplever noe vondt eller negativt i barnehagen. De trenger vår hjelp til å tolke.

Personalet i barnehagen må lage et klima hvor krenkelser og mobbing ikke oppstår. Vi må ha noe å by på. Et godt og inkluderende lekemiljø virker forebyggende. De voksne må være gode rollemodeller. Det er viktig å tenke på hvordan vi snakker til barn, og at vi veileder dem framfor å irettesetter dem. Å irettesettelse et barn foran andre barn kan være krenkende.

Aktivitetsplan

Aktivitetsplan utarbeides når vi ser at et barn ikke opplever det trygt og godt å være i barnehagen. Aktivitetsplanen skal si noe om

- Årsaken til at det utarbeides en plan
- Hva som er målsettingen med planen
- Hvilke tiltak som iverksettes
- Hvem som er ansvarlig
- Når planen skal evalueres

En aktivitetsplan er en viktig dokumentasjon av barnehagens pedagogiske arbeid.

Hva vi øver på i barnehagen

Deltagelse i lek

Lek og livsmestring hører sammen. Barn skal få kjenne på den gode leke-opplevelsen. Lek er en viktig prioritering i Markveien kulturbarnehage.

Barnets skaperglede kommer først og fremst til uttrykk gjennom lek. Lekens dynamikk består av spontanitet og bevegelsestrang. Den frie leken består av å finne på, utvikle og bestemme selv. Den kraftfulle leken kommer fra barnet selv og bygger opp barns styrke og forsvarsevne.

Selvstendighet og mestring

Mestringsfølelse er viktig for barnet. Etter hvert som barnet blir eldre skal det være selvhjulpent i måltidet, på toalettet, i garderobe og andre rutinesituasjoner.

Barnet skal øve opp balanse og motoriske ferdigheter, og kunne bevege seg ute i naturen. Det er viktig å støtte barnet i allsidig bevegelse, i å våge og prøve noe nytt. Risikolek er viktig, den oppøver barnets vurderingsevne. De voksne hjelper barnet til ikke å løpe for stor risiko.

Barnehage og skole har utviklet en momentliste for førskolebarn med ting som kan være nyttige å kunne når barnet begynner på skolen. Her kan hjem og barnehage samarbeide. Foreldrene til førskolebarna vil få utdelt denne momentlista.

Sosial kompetanse

Barna skal lære å ta vare på seg selv og hverandre. Sosial kompetanse betyr å vise hensyn, utvikle selvhverdelse, vise medfølelse, være oppmerksom og hjelpsom, lære å samarbeide, utvikle selvkontroll og ansvar.

Dramalek: Røverne kommer for å røve tante Sofie

Rett til medvirkning

Barn har rett til medvirkning, tilpasset alder og modning. Medvirkning kan være at barna kan være med på å planlegge turen, framfor å tre en fiks ferdig ide nedover hodet på dem. Gi barna ansvar på turen som styrker selvfølelsen.

Medvirkning kan være når et barn ønsker å spise frokost på en annen avdeling.

Medvirkning kan være å påvirke lekens innhold, eller foreslå en bok i samlingsstund.

Voksnes væremåte: Aktiv, raus, stimulere og støttende, anerkjennende og observerende

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Vårt motto er at alle kan gjøre litt!

Tur-glede og gode ute-opplevelser er viktig for å bli glad i naturen og utvikle å respekt for den. Det er interessant å kjenne til insektenes hemmelige liv og samspillet i naturen, at det minste kryp har en betydning og at artene er avhengig av hverandre.

Turens lengde må tilpasses barnets alder, likedan vanskelighetsgraden i terrenget.

Utholdenhet må oppøves, og de minste barna har mye behov for hvile. Det er viktig å ta hensyn til barnets alder og motoriske utvikling.

0-2 år: Første steg mot grunnleggende bevegelser.

3 – 4 år Beherske grunnleggende bevegelser i ulike miljøer, ikke bare flatt underlag

Fra 5 år: Oppgave-orienterte motoriske ferdigheter i variert miljø

I kontakt med naturen for å forstå

Markveien kulturbarnehage deltar i Regional kompetanseheving i regi av UIA. Det er flere samlinger for de ansatte i løpet av året, og vi får oppgaver vi skal jobbe med i barnehagen.

Bærekraft betyr å ta vare på hverandre, naturen og nærmiljøet, for å sikre dagens levekår og en god framtid. Barnehagen er første steg mot en bærekraftig utvikling. De tidlige leveår har mye å si for hvem vi blir.

Strategier

Kunnskap gjennom å være en aktør

Kontakt med naturen for å forstå.

Skape undring og ta barns undring på alvor

Stolthet, kjennskap og tilknytning til eget nærområde. Det du blir glad i, det tar du vare på.

Det er enda mer morsomt å være ute i naturen når man kan lære om naturen.

Det er voksnes ansvar å løse miljøproblemene, men det er også vårt ansvar og vise barna at det finnes løsninger og kloke valg. Viktig og ikke skape angst for fremtiden.

Felles prosjekter 2023 - 24

Utelekeklassen skal være spennende og stimulere barns fantasi og innby til utforskende lek. Utelekeklassen skal invitere til å bevege seg, klatre, løpe og hoppe. Det styrker hele kroppen og øver opp sansene. Vi vil derfor sammen med barna, videreutvikle utelekeklassen vår.

Vi vil gjøre skogsområdet i barnehagen mer spennende, lage hytter og labyrinter. Vi planter hurtigvoksende bambus og pil, som kan bli til hytter og gjemmesteder. Barna involveres og deltar i arbeidet

I vekstkassene våre dyrker vi nyttevekster som poteter, purre, vårløk, jordbær, reddiker, tomater m.m. og prydvkster. Barna lærer å stelle plantene. Vi sjekker plantene for skadedyr. Barnehagen har både rabarbra og bærbusker og vi kan spise bær og lage syltetøy.

Tur og turplasser. Se nye muligheter i gamle turplasser. Hengekøyer kan gi en ny turopplevelse. Barna kan hvile og sove litt, eller gynte fram og tilbake.

Dramalek i naturen med utgangspunkt i kjente eventyr eller fortellinger vi finner på selv. Trær kan ligne troll og mystiske skapninger, og sammen kan vi lage spennende historier. Landart: Bruke greiner, kongler og annet naturmateriale til å lage bilder.

August	Vi blir kjent: Nye og nye barn inkluderes. Rutiner og dagsrytme innarbeides. Bevissthet om egen avdeling etableres. Oppstartsamtaler med nye foreldre. Svømming starter fredag 1.sept kl. 12 – 13.
September	Turer og bærekraft. Nye turopplevelser. Vi kjøper inn hengekøyer som vi kan bruke på tur. Innhøstning av poteter og grønnsaker fra vekstkassene. Vi planter bambus og pil i barnehagen. Busker og høye vekster kan bli fine hytter og skjulesteder. Lager labyrinter av steiner. Førskolegruppene starter opp. Lekegruppe på tvers. Skatte-kiste-samling den første fredag i hver måned. Skatte-kista inneholder sanger og dramalek. Språkgruppe starter opp. Hvem som deltar vil rullere gjennom året. Språkgruppene er først og fremst for to-språklige barn, men også norske barn deltar.
Oktober	Ribsenfestivalen/ barnebokfestivalen 14 – 18 oktober med åpne arrangement for barnehagene. FORUT: <i>Hampless og det varme hjertet</i> . Vi blir kjent med Hampless fra Malawi. Fokus på solidaritet og respekt for andre kulturer.
November	Det er min kropp Hvordan ser kroppen min ut. Vi har en framside og en bakside. Og hvordan ser vi ut inni. Jeg bestemmer over egen kropp. God og dårlig berøring. Hva er en dårlig hemmelighet. Følelser og forelskelser.
Desember	Advent og bærekraft Juleforberedelser og juletradisjoner. Hvordan tenke bærekraft i desember
Januar	Fortellinger og eventyr; dramalek og sang.
Februar	Karneval som tema
Mars – April – Mai - Juni	Fortellinger, eventyr, dramalek og sang. Vi kombinerer bærekraft, eventyr, bilder og fortellinger som stimulerer barns fantasi. Landart : Lager bilder i natur og av naturmaterialer.

Månedspanene beskriver mer konkret planer og aktiviteter for den enkelte avdeling.

Måltider i barnehagen

Lisa er fast ansatt i barnehagen og jobber fire dager i uka på kjøkkenet. Hun planlegger og tilbereder mat. Matpengene dekker daglig konsum av melk til alle måltider. Melken tilpasses barnas behov. Matpengene dekker lunsj kl.11. og ettermiddagsmat kl.14,

Lisa presenterer

Fire dager i uken har vi egen ansatt på kjøkkenet. Det lages varmmat 3-4 dager i uken, alt fra pastasalat, supper og lapskaus til fiskekaker og laks. Noen dager ordnes det brødmat med variert pålegg. Det legges vekt på nasjonale faglige retningslinjer for mat og måltid i barnehagen, når måltidene planlegges. Barna spiser godt, variert og sunt. Det er mye grønnsaker i matlagingen, og mange av måltidene er laget fra bunnen av. Hver uke skal noen barn få være med på kjøkkenet og forberede/lage mat.

Ettermiddagsmat kl.14.

Her serveres knekkebrød og frukt/grønt.

Mat til de minste:

De minste kan som regel spise det samme som alle i barnehagen. Noen tilpasninger er f.eks. å lage en suppe tykkere eller tilsette fullkorns-ris for at det skal være lettere å spise selv. Det er også alltid tilgjengelig brødmat til de minste.

Matpakke til frokost. Vi er en miljøfyrtårn-bedrift, og vil unngå mest mulig engangsemballasje i forbindelse med måltider, fint om dere som foreldre hjelper oss med dette, for eksempel bruk mat-boks. Det er viktig at barn lærer å tygge og får mat som styrker tennene.

Hilsen Lisa

Revebjella

Avdelingen har 20 barn.

Vi som jobber her

Afsaneh Ramezani Ghaemi avdelingsleder 100%

Kari Vigre barnehagelærer 50%

Tha Khin lang fagarbeider BUA 90%

Elin Djuve, fagarbeider BUA styrket bemanning 90%

Shaza Akila lærling 60%

Årets prosjekter

Stikkord er prosjektarbeid som går over tid, progresjon, utvikling og varierte opplevelser. Dette gjør vi helt konkret ved å jobbe med tre hovedprosjekter i løpet av året.

Dette året blir det følgende prosjekter:

- Et godt sted å være, lek og lære
- Grønne skogen
- Meg selv

Leken skal stå i sentrum i planene våre, og skal være barnas og personalets felles samarbeidsprosjekt. For å få til det vi ønsker, må vi i Revebjella arbeide bevisst og systematisk med de fysiske lekemiljøene i barnehagen. Det er helt sentralt at ansattes kunnskap om lek og barns behov i lek blir retningsgivende og gjenspeiles i rommene.

FØRSKOLEGRUPPE

2023 - 24

Lekbasert læring

Ansvarlig for førskolegruppa
er Kari og Afsaneh

MÅL: Gjennom et variert innhold ønsker vi å gi barna gode erfaringer og opplevelser sammen med jevnaldrende. Vi har 13 førskolebarn i år. Felles opplevelser vil være sentralt for å styrke gruppetilhørigheten. Fokus på sosial kompetanse og selvstendighet vil gi barna forutsetninger for et godt samspill. Vi ønsker å legge til rette for en trygg og god overgang fra barnehage til skole.

Samarbeid barnehage skole: Skole og barnehage har i samarbeid laget en fokusliste, med ting det er viktig at barna trener på før de begynner på skole. På skolen er voksen-tettheten lavere og barna må i større grad klare seg selv.

- God bordskikk, vaske hendene før vi spiser
- Gå på do alene. Tørke seg, vanske hender etterpå
- Knytte skolisser eller ha borrelås på
- Si og ta imot budskapet: «Det var ikke vondt ment»
- Kle på seg selv
- Vente på tur
- Følge regler i spill
- Rydde opp etter seg
- Ta vare på utstyr og bøker
- Ta hensyn uten å knuffe
- Konsentrere seg om gitte oppgaver
- Dele med andre
- Lære seg å lytte til andre
- Hilse og være høflig
- Lære å tape i spill er en viktig robusthets-ferdighet
- Finn en fast plass til egne ting, barnehage- og skolesaker hjemme

- Planlegg og legg frem ting til aktiviteter kvelden før
- Innestemme/utestemme
- Trene på å gjøre oppgaver barna ikke har lyst til. Hvem bestemmer hva?
- Tenk over hvordan du henvender deg til barna. Gir du barna for mange valg?
- Snakk positivt om barnehage og skole, de andre barna, elevene og personalet
- Tren på trafikkregler
- Spør om du lurer på noe. Vi finner løsninger sammen

Tidspunkt: I september starter vi opp med førskolegruppe i Markeveien kulturbarnehage. Ansvarlig for gruppa er Kari Vigre og Afsaneh Ramezani Ghaemi. Vi har førskolegruppe to dager i uken, **tirsdager og torsdager fra kl. 9.30- 10.30.** Afsaneh og Kari har ansvar for gruppa.

«Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evne.»

Rammeplanen 2017, s.22

Aktiviteter på førskolegruppa:

- Lese sammen og lytte til bøker
- Snakke sammen om innholdet i boka
- Fortelle hverandre historier, vitser og gåter
- Leke med språk og bokstaver
- Jakte på matematikk i hverdagen
- Bruke lek for å skape nysgjerrighet i forhold til tall og bokstaver.
- Turdager
- Foming

Avdeling Blåsprett 3-6 år

Fjellfrøstjerne, også kalt Blåsprett,

Vi som jobber her

Marte Korsvik Lindeberg avdelingsleder 100%

Ingunn Løvdal barnehagelær 70%

Hanne Ravnevand Knutsen fagarbeider 100%

Charlotte Kristiansen assistent delvis i styrket bemanning og grunnbemanning tils. 70%

Janne Herheim styrket bemanning 50%

Lek og aktiviteter

Vi har fokus på lekeglede og gode relasjoner og opplevelser på avdelingen. Vi har innredet avdelingen i forskjellige soner slik at det er en plass til de som vil leke med magneter på bordet, de som vil leke kjøkken i kjøkkenkroken, de som vil kle seg ut og leke familie i lekehuset, og de som vil leke konstruksjonslek, med biler eller dyr.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Personalet skal organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek. (Rammeplanen for barnehagen udir.no)

Lekesoner: Vi har også innredet det ene rommet med puter og bokhyller i barnehøyde slik at barna har et sted de kan gå inn hvis de ønsker å være litt for seg selv alene eller sammen

med noen gode venner. Eller de trenger en pause og ønsker å kikke litt i en bok. Det er også dette rommet vi bruker når vi har vår daglige sangsamling før lunsj.

Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
Rammeplanen.

Utetid: Vi er ute hver dag etter lunsj og har fast tur-dag hver onsdag. Noen turer vil vi gå på tur med barn fra noen av de andre avdelingene. Dette for i vareta gamle relasjoner og for å skape nye.

Førskolebarna på avdelingen deltar i alle førskoleaktivitetene og spiser sammen med førskolegruppa i kjøkkenet.

Selvstendighet og mestringsfølelse: I garderoben, under måltidet og på badet har vi fokus på selvstendighet og mestringsfølelse og lar barna få øve og mestre nye ferdigheter uten at vi er for raske til å hjelpe til. Vi oppmuntrer heller til å forsøke mer og jubler sammen med barna når de lykkes.

Blåsprett er innenfor den blå døren med vip-plass til å se når søppelbilen kommer og henter søppel og lastebilen kommer med melk.

SMØRBLOMST og SMÅSMELLE

0 - 3 år

Vi som jobber på Smørblomst

Eva Kjønnhaug Hjelmaas avdelingsleder 100%

May Helen Åkre barnehagelærer 100%

Åse Markhus fagarbeider BUA 90%

Solvår Lensebakken fagarbeider BUA 80%

Vi som jobber på Småsmelle

Vigdis Kristoffersen avdelingsleder 80%

Martine Holter Fosseli barnehagelærer 100%

Janne Igland Konnestad fagarbeider 90%

Eline Langvad Igland 40%

Grunnleggende behov: Det aller viktigste for små barn er å få dekket sine fysiologiske behov – drikke, mat og søvn er grunnleggende.

Deretter trenger alle barn å føle seg trygg, bli sett, ivaretatt og anerkjent for den de er. Gjennom å være med i et fellesskap utvikler barn sosial kompetanse og språk. De voksne er tett på, gir emosjonell støtte, hjelper, motiverer og utfordrer.

På småbarnsavdeling vektlegger vi en fast dagsrytme med fokus på å benytte enhver hverdagslig anledning til å skape trygghet, læring, utvikling, mestring og gode relasjoner.

Små barn oppdager verden gjennom bruk av hele kroppen sin og alle sansene. Utvikling, læring og mestring er dynamiske prosesser som skjer i samspill med andre barn og voksne.

Vi legger til rette for lek og allsidige aktiviteter både inne og ute, i barnehagens hus og have og ut på tur i nærmiljøet.

Årsplan 2023-24: I årsplanens tema «bærekraft» med fokus på natur og fantasi vil vi i år jobbe med eventyr.

Små barn lever her-og-nå og det konkrete er viktigere enn fantasien, men det er mye magisk og stor undring når man er ny i verden og alt skal oppdages og erfares.

Eksempel på eventyr vi skal jobbe med; De tre Bukkene Bruse, Gullhår og de tre bjørnene, Skinnvotten – mer info kommer i månedsbrev etter hvert.

Vi er veldig glade i sang, rim og regler – som også er veldig språkstimulerende.

Vi er glade i forming – å tegne, male, lime og «nytt i år: Landart».

Det er spennende å danse og dramatisere – rytme, bevegelse, late som og kanskje opptre litt..?

Dagsrytmen vår

07.15 – Tidligvakt åpner, barna begynner å komme, noen spiser frokost – samspill og lek

08.30 – Mellomvakt kommer, flere barn kommer, frokost avsluttes – samspill og lek

09.00 – 09.30 Seinvakt kommer, alle barn er kommet, utelek/planlagte aktiviteter

10.30 – Utelek avsluttes, inn til bleieskift, eventuelt samlingsstund

11.00 – Lunsj, varm mat eller brødmåltid med diverse pålegg og grønt

11.30 – 12.00 Hviletid, barn sover i seng/vogn, stille stund for våkne barn
Etter hvert som barna våkner – samspill og lek, eventuelt samlingsstund

14.00 – Bleieskift
Lettere ettermiddagsmåltid, brød/knekkebrød og frukt

14.00 – 14.45 Samspill og lek
Tidligvakt går hjem, noen barn blir henta

15.30 – 16.00 Vi begynner å rydde litt
Mellomvakt går hjem, barn blir henta

16.00 – 16.30 Lek og aktiviteter avsluttes
Alle barn blir henta
Seinvakt stenger barnehagen

Språkgrupper i Markveien barnehage

alle må få mulighet til å uttrykke seg og oppleve at de blir forstått

Barnehagelærer Martine Fosseli er ansvarlig for språkgruppene

Barn med minoritets-språklig bakgrunn utløser IMDI –midler. Det er midler som skal brukes til å styrke barns språkutvikling. Språkmidlene kan brukes både til ekstra bemanning og innkjøp av læremidler. Trygge og gode relasjoner er grunnlaget for all språkutvikling. Ønsket om å kommunisere med nære andre er avgjørende for barnets språkutvikling. Det er en tydelig sammenheng mellom språkutvikling og deltagelse i lek.

Gruppene deles inn etter alder og modning og vil være en blanding av flerspråklig og norsk-språklige barn. Barnehagelærer Martine Fosseli har hovedansvar for gruppene. Gruppene har ukentlige samlinger.

Overordnet plan for språkgruppene

Tid: ca. 30 minutter pr. gruppe

Gruppestørrelse: 2-5 barn, det avhenger av sammensetning av gruppe og hvilke opplegg som skal gjennomføres. I hovedsak minoritetsspråklige barn.

1-2 økter pr. uke

Språkgruppene skal være basert på de overordnede temaene i årsplanen. Som utgangspunkt skal det jobbes med et felles tema, men tilpasses den enkelte gruppe, basert på alder og modenhet.

Mål: øke begrepsforståelse og ordforråd. Barna opplever glede ved å være med på språkgruppe. Barna kan bruke språket sitt til å gjøre seg forstått og forstå andre.

RYTME:

Innledning: Velkommen sang – God morgen alle sammen.

Vi synger 2-3 sanger knyttet til temaet vi jobber med.

Hoveddel: Eventyr, fortelling, tur, høytlesning, se på bilder, konkrete, lytte til lydbok/musikk, sanselige erfaringer: føle, lukte, se, smake, høre og ta på ting. Formingsaktiviteter. Bruke instrumenter. Bokser med konkrete. Lek, rollelek. Avslutning: Snakke om temaet, og undre oss. Avslutte med en sang.

Metodikk

Tilrettelegge for gode, fine og varme stunder sammen. Skape felles fokus og skjerme gruppen fra avbrytelser. Fokuserer på de ordene som barnet skal lære og skille ut sentrale ord.

Ta utgangspunkt i det som barnet er interessert i.

Lekinspirerte situasjoner som utgangspunkt for utvikling av språk.

Bruk av planlagte og spontane samtaler, viktig med den gode hverdags-samtalen. Sette ord på ting, benevning. Bruke Inviterende og åpne spørsmål. Unngå lukkede spørsmål som for eksempel ja og nei-spørsmål. Samtaler som er kognitivt utvidende.

Gi barna felles referanser gjennom bøker og utvikle felles leketema.

Stadier i barnets språkutvikling

Selv om det kan være vanskelig å beskrive barns språkutvikling i stadier knyttet til ulike alderstrinn, kan det være nyttig med en grovinndeling som utgangspunkt for å kunne vurdere det enkelte barnets språkkompetanse. Det er viktig å være oppmerksom på at et barn både kan ha kommet kortere eller lengre i språkutviklingen enn det som blir beskrevet for det gitte alderstrinnet, uten at dette nødvendigvis behøver å vekke bekymring.

Spebarn: Språkutviklingen starter lenge før barna sier de første ordene. Helt fra fødselen av kommuniserer det lille barnet og omsorgspersonene. Spedbarnet snur hodet søkende når det hører kjente stemmer, og det kommuniserer med gråt, smil, mimikk og bevegelser. Spedbarn produserer lyder, og etter hvert begynner de å bable. Lydmønstrene i bablingen er preget av språket/språkene i omgivelsene. Barna leker med stemmen og med lyder, og de kan repetere og imitere lyder. Helt fra tidlig spedbarnsalder «snakker» altså barn og omsorgspersoner sammen, og de tar tur i kommunikasjonen.

Mot slutten av det første leveåret begynner de fleste barn å peke for å kommunisere. De kjenner også igjen noen av ordene som blir brukt hyppig i hverdagen. Noen barn vil begynne å si enkelte ord selv. Forståelsen av enkeltord kommer som regel før bruken av dem, og variasjonene i talespråklige ferdigheter er store i denne alderen.

Ett-åringen

Omkring ettårsalderen forstår de fleste barn en del ord og uttrykk de hører i hverdagen. De første ordene barn forstår og bruker, er knyttet til her-og-nå-situasjoner, og barna er avhengig av å se samtalepartneren og det de to snakker om. De første ytringene til barnet består av bare ett ord, og fremdeles vil mye av det barnet sier, bære preg av babling.

Ett til to år

De første ordene barn forstår og bruker når de er ett til to år, er i hovedsak navn på familiemedlemmer, gjenstander og hendelser i hverdagen. Det er vanlig at barn forstår innholdet i langt flere ord enn dem de bruker selv. Når barn har et aktivt ordforråd på mellom 30 – 50 ord, har mange en såkalt ordspurt og ordforrådet øker raskt. Dette skjer fordi barna blir mer bevisst på at ordet har et innhold. I denne perioden begynner de også ofte å sette sammen ytringer med ett ord til ytringer med to ord.

To til tre år

Ordforrådet er i sterk vekst. Mange har relativt god uttale, selv om det fremdeles ikke er vanlig at de behersker dette fullt ut foreløpig. Barna blir nysgjerrige på hva ting heter, og på

innholdet i forskjellige ord og ytringer. Noen spør ustoppelig. – Hva er det? – Hva heter det? – Hvorfor det? De barna som spør mye, får gjerne mange svar og er inne i en god læringssirkel. Det sentrale er å kommunisere og være i samspill med andre. Ytringene til barna blir lengre og mer komplekse, og ordstillingen begynner å likne på «voksenformen».

Treåringen oppdager gjerne bindeordet *og*. Barna behersker etter hvert enkelte grammatiske prinsipper. Fra treårsalderen kan barn i stadig større grad delta i samtaler om noe utenfor det som finnes eller skjer akkurat her og nå, språket blir situasjonsuavhengig. De kan delta i samtaler om ting som har skjedd, eller om noe som skal skje. I denne perioden øker ordforrådet vanligvis raskt. Barna benytter setninger for å uttrykke egne tanker, følelser og ønsker. De liker nye ord og tulleord, og de bruker ordene kreativt.

Fire-åringen begynner å forstå og bruke mer abstrakte begreper. Ved fireårsalderen kan barna vanligvis uttale de fleste språklydene og lydkombinasjonene i enkle og kjente ord. Språklyder med mange stavelser og spesielle lydkombinasjoner kan være vanskelige å uttale, også for de eldste barnehagebarna, det samme gjelder mestring av grammatikk. Fra fireårsalderen blir språket utviklet og nyansert i stadig større grad. Barna forstår og har som regel et solid ordforråd.

Fire- til fem år Ordforrådet rikere og ordrekkefølgen i setningene riktigere. Utviklingen av forståelse for og bruk av avanserte ord og lengre og mer komplekse setninger er i stor grad avhengig av miljøet rundt barna og erfaringene de får. Barn i denne alderen kan vanligvis delta i lengre dialoger og fortelle egne fortellinger.

Fem-seks år De begynner de å forstå ord i overført betydning, og vil uttrykk som *en varm klem* og *å ha sommerfugler i magen*. Mange begynner etter hvert å legge merke til ord som likner hverandre, høre hvilke ord som rimer, dele ord inn i stavelser og etter hvert høre hvilken lyd et ord begynner med. Barna blir med andre ord stadig mer opptatt av språkets form. Dette kalles språklig bevissthet, og det er et viktig grunnlag for å lære å lese og skrive. Seks-åringen kan 6000-14 000 ord. Med andre ord er det store variasjoner. Noen barn er mer språklig utadvendte enn andre.

FESTER OG TRADISJONER

Tradisjoner gir året rytme og innhold, og med det følger ro og forventning. Vi skal bruke god tid på feiringene våre. Her er en oversikt over ikke-religiøse tradisjoner og fester i Markveien kulturbarnehage

Festene skal være en vakker og magisk opplevelse for barna.

Karneval

FLERKULTURELLE UKER

Vi deltar i bistandsorganisasjonen FORUTS barneaksjon. FORUT tilbyr årlig et landsomfattende pedagogisk opplegg for barnehager. Aksjonen dekker læringsmål som demokrati, solidaritet, toleranse, kulturforskjeller, og fordeling av verdens ressurser. Vi avslutter internasjonale uker med salg av produkter, basar, og cafe. Flerkulturelle uker er i oktober, i uke 42 og 43.

LYKTEFEST

Lyktefesten er 9 november, på dag 313 i året. Barna lager lykter for og vi lærer lyktesangen. På lyktefesten tenner vi alle lyktene våre. Det er en symbolsk fest som skal minne oss om å ta vare på lyset inne i oss. Martin kommer på besøk. Martin har en kappe og en hest. Når barna roper på ham, kommer han og hilser på dem. Han deler ut sol og månekaker.

LUCIA-FEIRING

Lucia-dagen er 13 desember. Dagen feires i barnehagen. Vi inviterer familiene til å komme. Barna går i prosesjon, og barnehagen serverer gløgg og lussekatter som barna selv har bakt

JULEFORBEREDELSE

I adventstiden blir en først og fremst kjent med norske tradisjoner. Det er julemor, juleknask, julegaveverksted, julesanger og julefortellinger.

FEIRING AV NASJONALDAGEN

Barna lærer tradisjonelle 17. mai sanger og hurrarop. Vi har vår egen feiring i barnehagen med alt som hører hjemme i en feiring: sang, leker, marsjering, pølser og is. 17. mai blir førskolebarna invitert til å gå i barnetoget under felles fane med de andre barnehagene.

MINI-OL

Hver vår deltar vi i mini-OL, et arrangement for barnehager med løping, hopp, kast og mye mer. Det får pølser og drikke. Mini-OL avsluttes med medaljeutdeling.

RIBSENFESTIVALEN

Barnehagen deltar i Barnebokfestivalens eventyrparade og på åpningsforestillingen. I år er barnebokfestivalen i oktober. Barnehagen fylles med nye bøker som vi låner på biblioteket.

BURSDEAGSFEIRING i barnehagen: Det er først og fremst en dag der bursdagsbarnet får ekstra oppmerksomhet. Våre bursdags-feiringer skal være sukkerfrie, og må ikke inneholde godterier, iskrem eller kaker.

DATOPPLAN 2023/2024

Oversikt over planleggingsdager 2023-24: 01.08.23 – 14.09.23 – 20.10.23 – 02.01.23 – 21.06.23

Man. 31 juli	Barnehagen åpner etter ferien	
AUGUST		
Tirsdag 1	Planleggingsdag, kl.8 – 15.30	Barnehagen stengt
Tor 17	Skolestart	
Aug/beg. sep oppstartsamtaler med de nye foreldrene		
Minner alle foreldre om å fylle ut skjema i Vigilo angående tillatelser, allergier etc.		
SEPTEMBER		
Onsdag 6	Foreldremøte	Kl.18
Man 11	Møte i SU	Kl.18
Tor 14	Kommunal fagdag	Barnehagen stengt
OKTOBER		
Uke 40	Skolens høstferie 2 – 6 oktober	
Fre 6	Barnas musikkteater, forestilling i barnehagen	Kl.11.30
Fre 20	Sørlandske lærerstevne	Barnehagen stengt
Uke 42 og 43	Flerkulturell uke	Kl.8.30 - 11
Tir 24	FN-dagen, cafe og basar	Kl.15
NOVEMBER		
Fredag 10	Sankt Martinsdagen, lyktefest i barnehagen	

	foreldresamtaler uke 44-45	
Man 13	SU	Kl.18 - 19
DESEMBER		
Fre 1	Nissefest i barnehagen	
Ons 13	Lucia-feiring i bhg: Foreldre velkommen til gløgg og lussekatter	Kl. 8 - 9
Tor 21	Siste skoledag før jul	
Mandag 25 og tir26	1. og 2.juledag	Høytidsdag, stengt
JANUAR		
Man 1	Nyttårsdag	Bhg.stengt
Tir 2	Planleggingsdag	Kl.8 – 15.30
Ons 3	Barnehagestart og skolestart	
Tir 30	Foreldremøte	Kl.18
FEBRUAR		
Tir 6	Møte i SU	Kl.18
Ons 14	KARNEVAL	
Uke 8	Skolen vinterferie, 19 – 23 feb	
MARS		
Fre 15	Nasjonal barnehagedag Overgangsskjema barnehage – skole. Samtale m foreldre	
Ons 20	Påskefrokost	Kl.8 - 9
Ons 27	Barnehagen stenger kl.12	
Tor 28	Skjærtorsdag	Barnehagen stengt
Fre 29	Langfredag	Barnehagen stengt
Skolens Påskeferie25.03 – 02.04		
APRIL		
Man 1	2.påskedag	Barnehagen stengt
Man 29	DUGNAD	
MAI		
Ons 1.	Off.høytidsdag	Bhg. stengt
Tor 9	Kristi himmelfartsdag	Bhg. stengt
Ons 15	Barna på tur med Solrik	
Tor 16	17.mai-feiring i barnehagen	
Fre 17	Nasjonaldag	Barnehagen stengt
Man 20	2. pinsedag	Barnehagen stengt
JUNI		
Ons. 12	Sommerfest	Kl.16.30 - 18
Tor 20	Siste skoledag	
Fre 21	planleggingsdag	Kl.8 – 15.30

Svømming for førskolebarna hver fredag kl. 12 – 13, starter 1. sep.

GENERELL DEL

TILVENNING OG OPPSTART

Det er viktig at barnet blir trygg på barnehagen og oss voksne. Det varierer fra barn til barn hvor lang tilvenningstid man trenger, det kan avhenge av barns alder og om de er vant til å være borte fra foreldre. Det har vært vanlig tenkning at foreldre setter av tre dager til tilvenning. Vi ser at de yngste ofte trenger mer tid enn eldre barn, så vær forberedt på at det kan ta lengre tid før barnet har funnet seg til rette.

På småbarnsavdelingene vil det være en primærkontakt som har ekstra ansvar for nye barn i oppstartfasen. Hvis barnet først kan knytte seg til en voksen kan dette gjøre tilvenningen lettere. Har du som foreldre, uavhengig av hvilken avdeling barnet ditt går på, behov for å diskutere noe, kan dette tas opp med pedagogisk leder på avdelingen, eller styrer.

Barnehagehverdagen er helt annerledes enn livet hjemme, det er mange sanseinntrykk, flere mennesker å forholde seg til og andre rutiner. Dette kan være slitsomt for barnet. Nyere forskning viser at spesielt små barn ofte blir stressa når de begynner i barnehage. Selv om barn finner seg til rette og oppleves som trygge, kan de likevel ha høye nivåer av stresshormon i en lang periode etter oppstart. Dette kan påvirke både søvn og appetitt. De første ukene anbefaler vi at barnet har kortere dager i barnehagen, siden forskningen også viser at stresset øker når tida borte fra foreldrene blir for lang.

Sammen om opplevelsen

FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. (Barnehageloven §1). Barnehagene skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgave, og på den måten skape et godt grunnlag for barns utvikling, livslang læring og aktive deltagelse i et demokratisk samfunn. (Barnehageloven §2)

Det er foreldrene som har ansvar for sine barns oppdragelse. Dette prinsippet er nedfelt i barnekonvensjonen og i barneloven (1981 nr.7).

Forståelse og samarbeid, dekker ulike sider ved kontakten mellom barnehagen og foreldrene. Med forståelse menes gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet.

Med samarbeid menes regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles. Spørsmål knyttet til barns trivsel og utvikling, samt barnehagens pedagogiske virksomhet skal drøftes. Samarbeidet skal gi mulighet til å bygge en nødvendig gjensidig forståelse for de dilemmaer som kan oppstå når hensynet til et enkelt barn må sees i forhold til barnegruppen. Personalet må arbeide for å finne balanse mellom respekt for foreldrenes prioriteringer og ivareta barns rettigheter og grunnleggende fellesverdier som barnehagen er forpliktet på.

Foreldresamtaler

Barnehagen gjennomfører foreldresamtaler for alle foreldre i okt/nov. De av foreldrene som ønsker det, får en foreldresamtale også på våren. Foreldresamtalene foregår primært i barnehagens åpningstid, en samtale varer ca. 30 min. Dersom foreldre er bekymret, kan de ta kontakt med styrer eller pedagogisk leder for ekstra samtale.

Foreldresamtale i forbindelse med skolestart

Foreldrene får innkalling til foreldresamtale i mars. Barnehagen skal i samarbeid med skolen legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Målet er at barna gleder seg til å begynne på skolen og at de opplever at det er en sammenheng mellom barnehage og skole.

I Grimstad kommune er det utviklet et overgangsskjema forbindelse med skolestart, som barnehagen fyller ut i samarbeid med foreldrene. Overgangsskjemaet skal sendes til skolen. Foreldrene skal samtykke i at skjemaet leveres til skolen, og ha innsyn og innflytelse på informasjonsutvekslingen. Det må fokuseres på hva barn kan og mestrer og på hva de kan trenge særskilt støtte til. Nært samarbeid mellom barnehage og skole er spesielt viktig for barn som har behov for særskilt tilrettelegging.

Bemanningsnormen Vi følger bemanningsnormen, den er seks barn per ansatt når barnet er 3-6 år, og tre barn per ansatt når barnet er 0-2 år.

Pedagognormen er en pedagog per 14 barn når barnet har fylt tre år, og en pedagog per 7 barn når barnet er 0-2 år. Det er samlet antall pedagoger i barnehagen som avgjør om vi oppfyller kravet om pedagognorm.

PRAKTISK INFORMASJON

Barnehagens dagsrytme

Kl.7.15-09.00: Rolig start på dagen. Frokost for de som ikke har spist hjemme

Kl.11.00: Lunsj

ca. Kl. 11.30- 14.00 Utelek

Kl. 14.00-14.30 Ettermiddagsmat

14.30-16.30 lek ute/inne

Kl.9.30 – 14: Regnes som kjernetid. I dette tidsrommet gjennomføres turer og planlagte aktiviteter, og det kan det være at vi er andre steder enn i barnehagen. Gi beskjed om barnet kommer seinere enn kl.9.30, og si fra om du før kl.14. Husk å informere om barnet ditt skal til tannlege o.l.

Bleieavvenning må gjøres av hjemmet. Når barnet har lært å gå på do hjemme, kan dere snakke med barnehagen. Det er ofte vanskeligere for barnet å klare å holde seg tørr i barnehagen enn hjemme, fordi det skjer så mye og det er lengre til toalettet. Selv om det går greit hjemme, er det ikke alltid at det gjør det i barnehagen.

Utetiden kan være krevende for barnet når det gjelder å gå på do. Med strømpebukse, langbukse, dress og noen ganger gummibukse utenpå der igjen, sier seg selv at det er vanskelig for de ansatte å vite om barnet har tisset på seg. Barnet selv sier ofte ikke fra. Det er ubehagelig for barnet å være tissevåt. Det hender at barn tisser i sofaer, på tepper osv. Det blir uhygienisk og mye etterarbeid. Vi aksepterer at barnet unntaksvis har uhell, men når dette er regelen og ikke unntaket, og barnet daglig tisser eller bæsjer på seg, er ikke barnet modent for å gå uten bleie.

Barns påkledning

Yttertøy: I barnehagen tilbringer vi mye tid ute. Barna må derfor ha klær og fottøy for all slags vær. Tynn ull under dressen er viktig mot kulda. De eldste barna må ha med seg nok skift til å være ute to ganger om dagen. Gummistøvler er kalde når været er kaldt. Fra oktober anbefaler vi forede vinterstøvler. Husk ullsokker når det er kaldt. Akrylhansker hjelper ikke mot kulda. Når barnet begynner å bruke vinterstøvler, må dere ta med sommerstøvlene hjem, fordi vi har begrenset med lagringsplass i garderoben.

Påkledning inne: Innesko. Tilstrekkelig med undertøysskift, sokkeskift og strømpebukser, ekstra genser og langbukse

Smokker hvis barnet bruker det. Eventuelt kosedyr ved innsovning, om dette er en rutine. Liten gulpe-smekke om barnet gulper mye. Skift innetøy: body
Innesko. Bleier. Klesskift: tilstrekkelig undertøysskift, sokkeskift og strømpebukser, ekstra genser og langbukse. Vi har egne smekker til barna når de spiser. Hvis barnet gulper mye, kan det være lurt med en gulpe-smekke. Ved bleieskift har barnehagen kremer som zinksalve og andre babysalver.

Barnas hyller

For de ansatte er det viktig med orden og oversikt i garderoben slik at påkledningen blir så enkel og effektiv som mulig. Vi vil gjerne unngå unødvendig leiting. Fredager vil vi at dere ser igjennom barnas hyller slik at dere har oversikt over hva som ligger der. Siste dag i hver måned kan dere tømme barnas hyller slik at vi kan få gjort reint. Det å merke tøy gjør hverdagen enklere for oss. Det er ikke lett å vite hvem sine votter det er når de ikke er merket.

Skitne dresser

Når dere ser at dressene er full av søle, vil vi at dere tar de med hjem og vasker dem. Skitne dresser som tørker i garderoben, drysser av sand når vi kler barna, og garderoben blir skitten og utrivelig. Dessuten er skitne klær mindre varme.

SYKE BARN

Medisinering

Kommunelegen er en viktig samarbeidspartner for barnehagene, og gir retningslinjer for hvordan ansatte og foreldre skal forholde seg til sykdom. Kommunelegen slår fast at det er foreldrenes ansvar og gi barna medisin. Barnehagen kan hjelpe med medisinering, men bare i de tilfeller at barnet medisineres så ofte at det også må skje i barnehagetiden (for eksempel når det er 4 ganger daglig). Ved medisinering i barnehagen må foreldrene signere et avtaleskjema. Styrer deler ut skjema til foreldrene med oversikt over de vanligste barnesykdommene og hvordan en forholder seg når barnet er smittet.

Husk 48-timers regelen ved oppkast og diare. Da skal barnet være hjemme i 48 timer etter siste utbrudd. Dette er en smittevernregel og et viktig tiltak for å unngå epidemier, og at andre barn og familier blir smittet, og at deres foreldre blir forhindret fra å gå på jobb/ skole.

Anbefaler nettsted er **Folkehelseinstituttet.no**. Her er det samlet gode råd til barnehagepersonell og foreldre, om hvordan man bør forholde seg til vanlige smittsomme tilstander, og her finner en råd om, og i hvilken grad, barna bør holdes hjemme fra barnehagen.

Våre verdier og vår pedagogikk er forankret i Rammeplan